

Leerarrangement		Voedselzekerheid vmbo: Fundament			
Fundament	Datum	Versie	Eigenaar	Status	Code:
	18-06-14	0.4	GKC PIN	Concept	
	Inzetbaar voor alle werkvelden van het vmbo, zowel basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg, gemengde leerweg als de theoretische leerweg.				
	Onder te brengen binnen Maatschappijleer of de kerndoelen van de onderbouw ¹ . In dit framework is het leerarrangement ondergebracht binnen Maatschappijleer. Het is een optie om de diverse lessen te koppelen aan kerndoelen en vakken (biologie, economie). De lessen zijn los in te zetten en als leerarrangement.				
	Leerarrangement voor alle sectoren in te zetten				
	Geschikt voor niveau	VMBO: basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg, gemengde leerweg theoretische leerweg			
	Complexiteit	Beginner. Er wordt gewerkt met een rubric matrix om de oplopende complexiteit weer te geven			
	Voorwaarden	Randvoorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> Klaslokaal (met ICT voorzieningen en ruimte voor praktische opdrachten in aparte groepjes) 			
Aanbod Leerarrangement	<p>x Keuze: dit leerarrangement is in te zetten bij maatschappijleer, dit wordt verplicht in het derde en vierde leerjaar aangeboden in het vmbo. Voedselzekerheid kan een plaats innemen binnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Preambule vakoverstijgend thema: ML2/K/3 Algemene vaardigheden ML2/K/4 Politiek en beleid. ML1/K/3 Leervaardigheden ² <p>Note: het leerarrangement is ook te koppelen aan kerndoelen Biologie en Economie</p>				
Behorende bij	0 Algemene basistaken 0 Maatschappijleer				
Tijd	Totale SBU	8			
	Niet begeleid	0	Begeleid	4	Zelfstudie 4
	Tijdsplanning	Deze lessen zijn gedurende de gehele opleiding van de leerling aan te bieden ongeacht leerjaar of niveau.			
	Te roosteren uren	Klokuren op basis van Begeleide Onderwijstijd: 4 Coachingsuren: 0			
Locatie	<p>Het leren moet plaatsvinden in een context die:</p> <ul style="list-style-type: none"> Interactie promoot in formele en niet formele settings (formeel en informeel leren) over (internationale) dilemma's/casussen m.b.t. voedselzekerheid (dit bijvoorbeeld door het gebruik van Skype, internet.) Toegang geeft tot verscheidene kwaliteitsvolle materialen en bronnen (o.a. d.m.v. ICT tools) zoals opgenomen in leerarrangement. Positieve ervaringen creëert met voedselzekerheid gerelateerde onderwerpen. Uitgaan van wat wel kan ipv wat allemaal niet mag: maak gebruik van de verschillende ervaringen/thuis situatie van de leerling. 				
Bekwaamheid	- Het heeft de voorkeur dat dit leerarrangement gegeven wordt door een				

¹ <http://www.slo.nl/primair/kerndoelen/Kerndoelenboekje.pdf/>

² <http://www.examenblad.nl/examenstof/maatschappijleer-gemeenschappelijk/2011/vmbo-tl/f=/maatschappijleer1.pdf>

docent (wet BIO BVE / 2de graad bevoegdheid) die:

- Open staat voor verschillen/alternatieven met betrekking tot voedselzekerheid gerelateerde onderwerpen.
- Een actieve en positieve grondhouding heeft ten opzichte van de samenleving/maatschappij en voedselzekerheid.
- Zich wil verdiepen in het thema voedselzekerheid
- Bereid is om (in teamverband) (internationale) actuele (kleinschalige) projecten voor te bereiden en uit te werken m.b.t. voedselzekerheid.

Leerarrangement	Voedselzekerheid vmbo: leerdoelen
Leerdoel (outcome based)	<p><u>Doel leerarrangement:</u> Bewustwording creëren rondom voedselzekerheid waardoor de leerling realiseert dat de eigen keuzes ‘mondiaal’ effect sorteren.</p> <p><u>Leerdoel:</u> De leerling verwerft inzicht en handelingsperspectief om bij te dragen aan overheidsbeleid, de keten en persoonlijke keuzes ten aanzien van voldoende, veilig en gezond voedselaanbod dat duurzaam geproduceerd wordt en voor iedereen toegankelijk is.</p> <p><u>Deeldoelstellingen</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leerling draagt verantwoordelijkheid voor zijn/haar eigen acties en koopgedrag m.b.t. voedselzekerheid en voedselverspilling. De leerling is zich bewust van de effecten die zijn handelen hebben op de omgeving, op nationaal en mondiaal niveau. 2. De leerling is zich bewust van de keten achter het eindproduct –inclusief de beschikbaarheid- en de voorwaarden om tot een duurzaam product te komen. 3. De leerling is zich bewust van de invloed van hygiëne en voedingswaarden van voedsel op de mens. (nationaal effect). 4. De leerling is zich er bewust van dat zijn handelen effect heeft op het wel al dan niet uitputten van natuurlijke hulpbronnen voor het verbouwen van voedsel.
Beheersingsvoorschriften (Kennis, Gedrag en Vaardigheden)	<p><u>Theorie/vakkennis</u> De leerling weet wat het begrip voedselzekerheid betekent</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <ul style="list-style-type: none"> - Weet de kenmerken van de houdbaarheid/bedorven staat van het product. - Kent houdbaarheidslabels 2. <ul style="list-style-type: none"> - Weet wat het begrip duurzaamheid betekent - Kent duurzaamheidsaspecten. 3. <ul style="list-style-type: none"> - Heeft kennis van wet- en regelgeving in Nederland met betrekking tot hygiëne van voedsel. - Heeft kennis van levensmiddelen en hun voedingswaarde. 4. <ul style="list-style-type: none"> - Heeft kennis van natuurlijke hulpbronnen. Weet de kansen en beperkingen van natuurlijke hulpbronnen. Is zich er bewust van dat zijn koopgedrag effect heeft op de toekomst
	<p><u>Praktijk/vaardigheden</u> De leerling:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <ul style="list-style-type: none"> - Kan een inschatting van te maken van de houdbaarheid van het product maken. - Kan houdbaarheidslabels aflezen. 2. <ul style="list-style-type: none"> - Kan verschillende labels herkennen en onderscheiden (fairtrade, organic, rainforest, etc.). - Kan bedrijven herkennen die duurzaamheid in het bedrijf doorvoeren. 3. <ul style="list-style-type: none"> - Kan een etiket aflezen en de voedingswaarde van het product benoemen.

Gedrag

De leerling:

1.
 - Gooit geen producten weg in reactie op de datum op het label.
2.
 - Vermijdt zeer goedkope/niet duurzame producten.
3.
 - Maakt bewuste keuzes bij het kopen van voedingsmiddelen met betrekking tot hygiëne.
 - Maakt bewuste keuzes bij het kopen van voedingsmiddelen met betrekking tot de voedingswaarde
4.
 - Past zijn koopgedrag aan om het negatieve effect in de toekomst te verkleinen. Maakt bewuste keuzes bij het kopen van voedsel met oog op de benodigde hoeveelheid.

Verantwoording

Een relatie met de kerndoelen is te maken via Maatschappijleer. Dit leerarrangement dekt de volgende doelstellingen

Preambule vakoverstijgend thema:

1.3 de relatie tussen de mens en de natuur en het concept van duurzame ontwikkeling

6.4 de rol en het belang van op school geleerde kennis, inzicht en vaardigheden voor het maatschappelijk leven, dagelijks leven, vrije tijd, vrijwilligerswerk

ML2/K/3 Algemene vaardigheden

De kandidaat kan strategische vaardigheden toepassen en een standpunt innemen met betrekking tot een concreet maatschappelijk vraagstuk en hier argumenten voor geven.

ML2/K/4 Politiek en beleid. De leerling kan uitleggen op welke wijze overheidsbeleid tot stand komt, de invloed van de Europese Unie daarin aangeven/herkennen, en noemen/herkennen hoe Europese besluiten tot stand komen

Voorkennis

Kennis over voeding en voedingsstoffen bij biologie. Maatschappijleer wordt in het derde en vierde leerjaar van het middelbaar onderwijs aangeboden.

Toetsing

0 Summatief

x Formatief

Toetsvorm (dit zijn suggesties aangezien de toetsing formatief en optioneel is)

- Presentatie over een bekend fenomeen of een onderwerp dat dicht bij je staat
- Drie verbeterpunten van eigen voedingspatroon
- Een voorbeeld uitschrijven van een situatie die de vier leerdoelen dekt.
- Analyse van voedingsmiddelen: op herkomst, ingrediënten etc.

Bronnen en links

In de docentenhandleiding lesopbouw staan bronnen en links en tip & tricks behorende bij de diverse leseenheden die onderdeel zijn van het leerarrangement